

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΗΡΑΚΛΕΙΑ, ΚΑΙ ΤΑ ΑΔΙΑΞΗΣΙΣΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ

Του Σεβ. Μητροπολιτου Κορυθαῖς ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΑ
τακτικού καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

«Νῦν οὖν κατέχει ὁ θεοφροῦντος θρόνος Κωνσταντινουπόλεως, ὃν ὁ πρωτόκλητος Ἀνδρέας ἐνίδρυσε, πρῶτον ἐπίσκοπον ἐν αὐτῷ καταστήσας τῆς πόλεως ἐν τῷ Βυζαντίου οὐσῆς, μέρος οὐκ ὀλίγον τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας».

Νεῖλος Δοξαπατρῆς (1143. Parthey. Hieroclis synecdemus et notitia s graecae byzscopatum, Berlin 1866 σ. 296)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τῷ 1940 συγὰς τῶν κορυβαντιῶντων ἐν Ἀλβανίᾳ φρατέλλων ἀσμένως ἐσχόλαζον ἐνταῦθα εἰς μελέτας διασκεδάζων τὴν ἐκ τῆς κείνης ἀνίαν ἀτε ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ πάντων ἐκείνων, οἵτινες διὰ τοσούτων ἐπαγγελιῶν ἐπειθόν με ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην νὰ ἀνέλθω εἰς τὸν Γολγοθᾶν. Τότε ἐξεπλάγη τυχαίως περιελθούσης εἰς χεῖρας μου ἀνακοινώσεώς τινος γενομένης εἰς τὴν Ἀθηναίαν Ἀκαδημίαν (Μαῖος 1930) ἐπιγραφομένης: «**Μ. Ω. Γεδεών, Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία. Ἀρχιερέων Ἡρακλείας ἀσύστατα προνόμια!**» Τὴν ἐκ τοῦ τίτλου κατάπληξιν μου ἐπηύξησε τὸ περιεχόμενον: «**Οἱ μυθολόγοι τῶν παλαιῶν χρόνων ἀναγινώσκοντες ἐν ὑπομνήμασι τὴν πολιτικῶς ὑποταγὴν τῆς τοῦ Βυζαντίου κόμης, πρῶτην πόλεως, εἰς τὴν Ἡρακλείαν ἐδημιούργησαν καὶ συμπέρασμα ἀμμοδέμεθλον, ὅτι καὶ ὁ τότε ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου—βεβαίως ἀνύπαρκτος—ἐγένετο ὑποτελής τῷ τῆς Ἡρακλείας ἐπίσκοπῳ, ὃν ἐπίσης ἀνύπαρκτον τῷ τότε χρόνῳ φρονῶ, ἕως οὐ ἀποδειχθῆ τὸ τέως ἀσύστατον τῆς ὑπάρξεως ἐπισκόπων ἐν Βυζαντίῳ πρὸ τοῦ 211—217 καὶ κατ' ἐμὲ καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ.**» (Αὐτ. σ. 4). Καὶ ἐπειδὴ τέως ὁ ἐλλόγιμος ἀνήρ

—νῦν πρὸς Κύριον ἐκδημήσας μὴ προλάβων ν' ἀναγνῶ ὅσα ζῶντος αὐτοῦ ἔγραφα κατωτέρω—τρόφιμος τῶν Πατριαρχείων μέχρι λιπαροῦ γήρατος καὶ κατάφορος πατριαρχικῶν τιμῶν καὶ ὀφρῶν, δι' ὅλου τοῦ βίου εἶχε γράψει καὶ κατὰ κόρον τάναντία διακηρύξει, ἐνόμισεν ὅτι δικαιολογεῖται πρὸ τοῦ ἱστορικοῦ βήματος καὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἐπισφραγίζων τὴν ἀνακοίνωσιν ὡδε: «**Τῶν ἐν τύποις σήμερον ὑπ' ἐμοῦ διασωζομένων ἱστορημάτων τούτων, τὰ μὲν ἐκ πηγῶν ἐντύπων ἀθροίσας, τὰ δὲ μαθὼν ἐκ παραδόσεως, ὑποβάλλω κατὰ καθήκον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, δυνάμενος αὐτὴν νὰ ἀκριβῶσω καὶ καταστήσω γνωστὴν νῦν, ἣν ἦν ἀδύνατον νὰ γράψω πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, νεώτερος ὢν, καὶ στερομένου θάρρους. ὅπερ ἔχω νῦν, περὶ τὸ δειλινὸν δυστυχῶς τοῦ βίου μου.**»!!!

Κ' οἱ μὲν ἀκούσαντες ἀκαδημαῖοι καὶ ἀναγνόντες ἔπειτα Ἀθηναῖοι «ἀγὴν ἐγένοντο σιωπῇ», τὸ δὲ ὀλιγομερικὸν πατριαρχεῖον ἐμβρόντητον ἐπὶ τῇ γεροντικῇ ἀπονοῇ τοῦ «μεγάλου ἀρχοντος, χαρτοφύλακος καὶ χρονογράφου» ἠρότησεν αὐτὴν ἀπογυμνώσει τὸν τολμητικῶν καὶ διαστορῶν τῆς ἀλήθειας πάντος ἀξιώματος πατριαρχικοῦ, ἐπεστράτευσεν δὲ τοὺς δύο διατροπεῖς ἱστορικοὺς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας—ἀμφοτέρων νῦν ἐν τοῖς μακαρίσις—καὶ ἀπερότισεν ν' ἀνατρέψωσι τὰ φημιματά ταῦτα, ὅτι ὡς ὅλα καὶ αὐτὰ τὸ ἐπίσημον πατριαρχικὸν δογᾶνον δὲν ἀδιαδόχηται. Ὅλον οἱ γράψαντες λόγῳ σκοπιμότητος δὲν ἠθέλησαν νὰ κληρονομήσῃ καὶ νὰ ἐρεθίσωσιν ἐπὶ πλέον τὸ κακότροπον γερόντιον, δι' αἰτίας πολλὰς τὴν γλώσσαν ἵνα μὴ θεατρίσωσιν «οἰκεία κακά». Ὁ ἀναγνώστης, ὁ μὴ γνωρίζων τὰ συμβάντα, ἀπορεῖ τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν ἀκακίαν τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ Παπικοῦ πρωτείου, ὡς ἐπέγραψαν τὰς συγγραφάς των, ὁ τε Ἡρακλείας Φιλ. Βαφραϊδῆς καὶ ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος. Ἐν δὲ τῇ «Ὁρθοδοξίᾳ» ἔγραψαν ὁ μὲν Καλλίνικος Δελικάνης: «**Ἡ ἀποστολικότης τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως**» ὁ σεβ. Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος: «**Τὰ ἰδιαίτερα δικαιώματα τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καὶ ἡ θέσις αὐτοῦ ἐναντι τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν**» καὶ ὁ ἀείμνηστος Σάρδων Γερμανός: «**Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος ἐπὶ**

τῇ βᾶσει παραδόσεως καὶ ἱστορίας»....

Φρονῶ, ὅτι τὸ θέμα δὲν ἐξηγλήθη, περὶ τοῦ Ἡρακλείας καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου δικαιωμάτων αὐτοῦ—εἶναι ὁ χειροτονῶν τὸν Πατριάρχην καὶ παραδίδους αὐτῷ τὴν ποιμαντικὴν ράβδον—σχεδὸν οὔτε λόγος γίνεται (ἵνα μὴ γεννηθῆ ὑπόνοια) ἐπομένως αἱ ἐρεσγελίαι τοῦ Γεδεῶν δὲν ἀνηρέθησαν καὶ ἀποτελοῦσι κατ' ἐμὲ τὰ προνόμια αὐτοῦ τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ οἰκοδομήματος. Τὰ δικαιώματα τοῦ Ἡρακλείας, πρῶτον «**μητροπολίτου τῆς Εὐρώπης**», μετεβιάσθησαν εἰς τὸν ἐπίσκοπόν τὸν τοῦ Βυζαντίου καὶ ἀπετέλεσαν οὕτω τὴν πρώτην ἀρχὴν τῆς πατριαρχικῆς ἐξουσίας. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καλῶς ἐγνώριζον τὴν σημασίαν τοῦ συνδέσμου τούτου καὶ διετήρησαν αὐτὸν ἀπαρασάλευτον μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν.

Εἰς ὅλην τὴν ἀνακινήθειαν ἐπ' ἐσχάτων ὑπόθεσιν ταύτην ὑπάρχει καὶ σολικόν τι, ὅπερ τῇ ἀληθείᾳ ἀνατρέπει ὀρθῶν τὴν ὅλην βᾶσιν. Ὁ συγκεκριμένος Παπαδόπουλος πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος τῆς διηγήσεως τοῦ ψευδοδωροθέου ἐπεκαλέσατο τὴν μαρτυρίαν φανατικοῦ καπιστοῦ συγγραφέως, τοῦ Pichler. Ἀλλὰ φεῦ! Τὸ φημιματικὸν κείμενον δὲν κατενόηθη, παρερμηνεύθη δεινῶς, καὶ τὸ χειρίστον, ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Παπαδοπούλου ἐπανέλαβον κατὰ κόρον καὶ οἱ μετ' αὐτὸν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης γράψαντες. Ὅλα ταῦτα ἐκίνησαν τὸν κάλιμόν μου καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι τὸ κατὰ δύναμιν ἔλυσεν τὰ σπουδαιότερα τῶν προβλημάτων, ἔρρημα ἀρκετὸν ὡς εἰς τὰς σκτεινὰς ἀτραπούς, ὅπου πλανῶνται ἐξ ἀγνοίας οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολούμενοι, καὶ ἀποκατέστησαν τὴν ἀλήθειαν. Τὰ δημοσιεύματα ἐνταῦθα ἀποτελοῦσι δύο κεφάλαια τοῦ υπερμυλοσελίδου ἔργου «**Heracleas Sacra**», ὅπερ ἔλαβε πέρας τῷ 1943, καὶ ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ θίξω τὸ κείμενον, διὰ νὰ ἀποδείξω, ὅτι οὐδόλως ἔκτοτε μετέβαλον γνώμην, συνεχίζω τὸν δετὸν Πρόλογον, ἵν' ἀποδειχθῆ ἡ ἀναγκαῖότης τῆς δημοσιεύσεως τῶν κεφαλαίων, ἐν ᾧ χρόνῳ παρακλη-

10/8/47

Αἱ συνέχαι καὶ εἶχει, οὐκ ἔστιν ἀπὸ διὰ τῶν ἰσορροπιῶν Ηρακλείας

θείς αναλαμβάνω να προσφέρω τὸν ἔρανό μου εἰς τὸν «Προσφυγι-
κὸν Κόσμον».

Ἡ ἔγκριτος αὕτη ἐφημερίς, ἥτις διὰ τῆς ἐκλεκτῆς ἀρθρογραφίας
ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὴν Τεργεσταίαν «Ν. Ἡμέραν» καὶ τὸ «Πανελλ.
Κράτος», ἐγκαινιάζει νῦν καὶ τὸν προκείμενον ἀγῶνα. Ὁ κ. Μιχ.
Καλογερόπουλος εἰς τὸ φύλλον τῆς 27 Ἰουλίου δημοσιεύει ἀρθρον ὑ-
πὸ τὸν τίτλον: «Τὸ πρωτεῖον τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης» προλογίζων ὡς:
*Εἰς τὰ τελευταῖα φύλλα τῆς ἐφημερίδος «Καθολικὴ», ἐπίσημον ὄργανον
τοῦ Καθολικισμοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐδημοσιεύθη μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ θρό-
νος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τῆς ὁποίας ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ
νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ ἐπίσκοποι τῆς Νέας Ρώμης ὑπῆρξαν «σφετερισταὶ»
τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας τοῦ ἐπισκόπου τῆς Παλαιᾶς Ρώμης ἐπὶ πάσης
τῆς χριστιανικῆς καὶ τῆς πρωτοκαθεδρίας αὐτοῦ. Ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν
ἀνωτέρω μελέτην του ἐπαναλαμβάνει τὰ γνωστὰ ἐπιχειρήματα τῆς Δι-
'Ἐκκλησίας περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα». Ὁ κ. Καλογερόπουλος κα-
τώθησεν ἐν ὀλίγοις νὰ περιλάβῃ τὰ οὐσιωδέστερα τῆς ὑποθέσεως
ταύτης στοιχεῖα ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτῆς ἐξελίξει, ἀλλ' ἐνῶ παραπέμπει
εἰς τὴν ἐκκλησι. ἱστορίαν τοῦ Βαφειάδου, ἀγνοεῖ τὴν τελευταίαν αὐ-
τοῦ μελέτην περὶ τοῦ Πρωτείου.*

Οἱ Καθολικοὶ ἀφορμῆν λαβόντες ἐκ τῶν ἀκριτομυθιῶν τοῦ Μα-
νουὴλ Γεδεὼν καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Χρυσ. Παπαδοπούλου σχεδὸν συγ-
καταβάσεως πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ παπ. Πρωτείου, ἔχοντες δὲ ἐν ὄ-
ψει καὶ τὴν ἐξουθένωσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ νῦν
Τουρκίᾳ, ἥδη μετὰ πατάγων ἐπαναλαμβάνουσι τὰς παλαιὰς καὶ εὐ-
λόγους ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπὶ τῆς
οἰκουμενικῆς ἐκκλησίας. Τὸ πολυμήχανον Βατικανὸν μετέρχεται πρὸς
ἐπιτυχίαν καὶ πολιτικὰς μεθόδους. Ἐναλλάσσει ἐνίοτε τὴν πολεμικὴν
τακτικὴν διὰ τῆς εἰρηνοφίλου. Πάπας ὁ ΧΙ Ἰδρούε ἐν Βελγίῳ τῷ 1925
τὸ «Γάμμα τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν», ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔ-
τους κυκλοφορεῖ τακτικῶς ἀξιόλογον περιοδικόν, τὸ «Irenikon» (Bul-
letin mensuel des m inies de l' union des eglises, Prieuré d' Amay
sur Meuse). Ἄλλη συμφιλωτικὴ πολιτικὴ τοῦ Βατικανοῦ διενεργεῖ-
ται πρὸς ἀντίδρασιν κατὰ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῆς προπαγάνδας τοῦ
Πατριάρχου Μόσχας. Οὗτος ἅμα τῇ ἐγκαθιδρύσει ἔλαβε τὴν πρωτο-
βουλίαν ἀρχηγοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, κινεῖται ἀκαταπαύ-
σταως, ἵνα συγκεντρώσῃ περὶ ἑαυτοῦ τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ
καταδώκῃ ἀμελλίτως τοὺς καθολικούς. Τοῦτο ἐπιμύονως ἤθελε νὰ
πραξῇ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ ὁ πατριάρχης Νικόδημος. Ὁ νῦν Πάπας Ἰν'

ἀντεπεξέλη κατ' αὐτοῦ συνέστησε τὴν «Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐνότητά
τῆς πίστεως». Ἀλλὰ πῶς ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Μόσχας Ἄ-
λέξιος;

Τὸ Οἰκομ. Πατριαρχεῖον κατὰ τοὺς ἐσχάτους καιροὺς διέρχεται
σοβαρὰν κρίσιν, οἷαν οὐδέποτε ἐδοκίμασεν, ἀπογυμνωθὲν ἀπάσης τῆς
ἀρχαίας ἐκείνης αἴγλης καὶ ἐναγωνίως προσπαθεῖ ὡς ὄστρακον προ-
σκεκολλημένον ἐπὶ τοῦ ἀρραγοῦς ἐκείνου βράχου τοῦ Βοσπόρου ν' ἀν-
τιστη κατὰ ἐπαφρίζοντων ἀγρίων κυμάτων. Ἡμεῖς διακρίνομεν μόνον
τὸν εἰς τὰ περίεξ ἔκτινασόμενον ἀερόν, ἀλλὰ δὲν αἰσθανόμεθα
τὸν μαρτυρικὸν βίον τοῦ σεπτοῦ προηγουμένου, τοῦ προσπετεταλευ-
μένου νέου Προμηθέως, ὅστις ἀναμένων τὸν Ἀυτοκράτην, ἀνιάται καὶ
καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀγχώδους μελαγχολίας πρὸ τῶν ἀνιάτων συμφο-
ρῶν. Τὰ ἀλλεπάλληλα κύματα ἐξογκώθησάν, ἀφ' ὅτου ἐν τῷ συνε-
δρίῳ τῆς εἰρήνης ἐν Λωζάνῃ (1922—23) ἠκούσθη, φεῦ! ἡ στυγνὴ
φρονὴ τοῦ Ἑλληνοσ ἀντιπροσώπου. «εἶναι δεδομένον, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖ-
ον εἶναι ἔδραμα τουρκικὸν καὶ οὐκ ἐπισημὸν Ἑλληνικόν»! (ἐκ τῆς Προσίνης
Βιβλου, τομ. Α' βλ. ὄρθρον παλαιῶν Ἀθηνῶν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι
τῶν Ἀθηνῶν», 9 Δεκ. 1924) καὶ τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἀπολεσθῆ τὸ
πᾶν εἰς τὸ Μικρασιατικὸν μετῴπιστον καὶ οἱ Ἕλληνες ἐθυσίαζον τὰ πάν-
τα ἵνα σωθῶσιν ὅπως ὁ ἀνιχνυόμενος εἰς τὴν θάλασσαν πᾶν τὸ πε-
ριεχόμενον τοῦ πλοίου, ἵνα σώσῃ τὰς εἰσβάτας. Ἀνάγκασον καὶ ἐξ
ἐκκλησι. πηγῆς τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὴν ἀπερίληπτον τῶν προσηκουσάντων
συνεδριῶν τῆς τε ὑποεπιτροπῆς καὶ τῆς Γενικῆς ἐπὶ τῶν ἑδαφικῶν
ἐπιτροπῆς τῆς συνδιασκεύης τῆς Λωζάνης δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ
τοῦ «Ν. Ποιμένος» παραστ. τῆς Ἐκκ. Ἀληθείας (τομ. Ε' σ. 129—
142), τὸ ζήτημα ἐκτίθεται ὡς ἑξῆς: Ἡ Τουρκικὴ ἀντιπροσωπεῖα κατὰ
τὴν συνεδρίαν τῆς ὑποεπιτροπῆς τῆς 16 Δεκ. ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ Κυβέρ-
νησις τῆς Μεγ. Ἐθνοσυνελεύσεως τῆς Τουρκίας... κατήργησε τὰς προ-
νομίας, τὰς ὁποίας ἡ Ὁθωμανικὴ Ἀυτοκρατορία παρεχώρησεν εἰς τὰς
τὰς μὴ μουσουλμανικὰς κοινότητας... τὸ Πατριαρχεῖον, ὅπερ ὑπῆρξε
πάντοτε ὄργανον πολιτικόν, ἔδει νὰ μεταφερθῆ ἔξω τῶν ὁρίων τῆς
Τουρκίας, καθότι μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν πολιτικῶν προνομίων...
ἀπόλεσε πάντα λόγον ὑπάρξεως». Κατὰ τῆς προτάσεως ταύτης εἶχον
ἀποφανθῆ ἡ τε Βρετανικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ ἀντιπροσωπεῖα. Τότε ὑπὸ
τοῦ προέδρου τῆς Ὑποεπιτροπῆς Μοντάνα, ἀντιπροσώπου τῆς Ἰτα-
λίας τὸ ζήτημα τίθεται ὡς: «Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀνω δηλω-

σεως, ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐ-
ξέφρασεν ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεώς της τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἐπι-
θυμίαν ὑπὸ μεγάλης μερίδος τῆς δημοσίας ἀμερικ. γνώμης ὑπὲρ τῆς
διατηρήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Κωνσταντινουπόλει».

Ἡ ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεῖα ἐδήλωσεν ὅτι ἠδυνάται νὰ λάβῃ μέ-
ρος εἰς συμφωνίαν σκοποῦσαν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριαρχείου ἐκ Κ)πόλεως, διότι ἡ παρὰ τῆς Ἑλλάδος ὑπογραφὴ τῆς
συμφωνίας ταύτης δὲν θὰ εἶχεν οὐδεμίαν ἰσχύν, καθότι ἐπρόκειτο πε-
ρὶ θεσμοῦ Τουρκικοῦ καὶ οὐχὶ Ἑλληνικοῦ. (αἰτ. σ. 131).

Ὁ Σέρβος Ράκις συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ Πατριαρχείου θεομύτητα
ὀνομάζει «τετιμημένον αἰωνόβιον χριστ. θεσμόν ἀρχαιότερον ἐν Κων)-
πόλει καὶ αὐτοῦ τοῦ Χαλιφάτου καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἐκπολιτιστ. καὶ ἡ-
θικῆς ἀγαθοεργίας ἔργον οὐδέποτε διεκόπη...» (ἔπειτα καὶ ὁ Βενιζέ-
λος θαρρήσας ἐκ τῆς θεσμῆς συνηγορίας τοῦ Κούρζων, ὑπερασπίζεται)
σ. 140—41 καὶ κατωτ. λέγει κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 2 Ἰαν. ἡ τουρκ.
ἀντιπροσωπεῖα ἐπιμύονουσα «κατηγορηματικῶς εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν
τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου ἐκ Κ)πόλεως, διότι ὁ θεσμὸς οὗτος ἐπολιτεύ-
θη πάντοτε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ πολιτεύηται ἐν Τουρκίᾳ. Ἐξῆρε τὴν
ἐχθρικὴν στάσιν τοῦ Πατριαρχείου ἀπέναντι τοῦ Κράτους κατὰ τὸν
τελευταῖον πόλεμον...» σ. 136.

Τὸ αἰωνόβιον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐθυσιάζεται, ἡ αἰδιος
δόξα καὶ τὸ τὸ μεγαλεῖον ἐσβέννυτο, καὶ μόλις αἱ σφοδραὶ διαμαρτυριαὶ
τοῦ Γιουγκοσλάβου Ράκις ἐπέτυχον νὰ διατηρηθῆ μέχρι σήμερον σκιά-
τις Πατριαρχικῆς Περιορίζετο ἡ δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρό-
νου ἐπὶ τοῦ κέντρου μόνον, εἰς τὴν νομαρχίαν Κων)πόλεως, ἀφοῦ δὲν
ἐξήτησαν οἱ Ἕλληνες ἀντιπροσώπου τὴν δῆμοκρατικὴν περιφέρειαν ἣτις
ἐπεκτείνεται μέχρι Ραιδεστοῦ καὶ Ἡρακλείας, διότι ὑπελάμβανον τὴν
ἐν Τουρκίᾳ διαίρεσιν ὁμοίαν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν! Ἐπὶ τῷ θλιβερωῦ
καὶ σπαραξικαρδίῳ τούτῳ ἀκούσματοι ὁ τότε προκαθήμενος ἐν Φανα-
ρίῳ ἐξεμάνη, καὶ διερογγυσε τὰ ἱμάτιά του καταρώμενος τὸν Βενι-
ζέλον, διότι δὲν ἐπέτρεψεν, ὅπως παρουσιασθῆ αὐτοπροσώπως ἐν τῷ
συνεδρίῳ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἀπαράγραπτων δικαίων τῆς Ἐκ-
κλησίας.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενο)